

บทที่ 2

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบัตรเครดิต

เครดิตคืออะไร

คำว่า เครดิต (Credit) มาจากภาษาลาตินว่า "CREDARE" or "CREDO" ซึ่งหมายถึงความไว้วางใจที่มนุษย์มีต่อกัน¹ หรือความเชื่อที่บุคคลหนึ่งมีต่อบุคคลอีกผู้หนึ่ง สำหรับระยะเวลาหนึ่ง หรือความเชื่อถือในความสามารถ และเต็มใจที่จะให้บุคคลผู้ขอเครดิตทำตามข้อตกลง ให้มีสิทธิได้รับสินค้าหรืออื่น ๆ และจ่ายเงินที่หลัง "เครดิต" จึงเป็นเสมือนอำนาจ (Power) หรือความสามารถ (Ability) ชนิดหนึ่งในการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการในปัจจุบัน โดยมีการให้สัญญาว่าจะมีการชำระมูลค่าในภายหน้า ในแง่การค้า "เครดิต" จึงหมายถึงการเลื่อนเวลาการชำระหนี้ไปเป็นโอกาสหน้า

ชนิดของเครดิต

ในสมัยก่อนธุรกิจที่ทำการซื้อขายสินค้าหรือบริการ มักทำการซื้อขายกันด้วยเงินสด คือ ผู้ซื้อจะนำเงินสดมาให้ผู้ขาย เพื่อแลกเปลี่ยนกับสินค้าหรือบริการที่ตนต้องการ ดังนั้นธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีเงินสดอยู่ตลอดเวลาเพื่อซื้อสินค้า แต่ต่อมาความเจริญทางด้านเศรษฐกิจได้ก้าวหน้ามาก ธุรกิจต่าง ๆ จึงขยายตัวขึ้น ทำให้เงินสดที่มีอยู่ต้องนำไปลงทุนเพื่อหมุนเวียนให้การใช้เงินสดมีผลตอบแทนมากที่สุด ดังนั้นจึงมีการซื้อขายโดยใช้ระบบสินเชื่อ (Credit System) ซึ่งเป็นการซื้อขายโดยผู้ซื้อจะรับสินค้าหรือบริการไปก่อน แล้วจึงชำระเงินในภายหลัง เมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ได้ตกลงกัน

การค้าขายโดยใช้ระบบสินเชื่อได้วิวัฒนาการมาเรื่อย ๆ และนับเป็นสิ่งสำคัญที่ควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจ ยิ่งในปัจจุบันการค้าได้เจริญขึ้น มีการแข่งขันกันมาก ระบบ

¹National Association of Credit Management, "Credit Management Handbook" (2nd ed. Richard D. Irwin Inc., Homewood Illinois, 1965), p. 40.

สินเชื่อกึ่งทวีความนิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในระดับการขายส่งหรือการขายของผู้ผลิตสินค้า ส่วนการขายปลีกนั้น ระบบการให้สินเชื่อก็เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะการนำระบบสินเชื่อหรือระบบเครดิตเข้ามาใช้ในธุรกิจการค้า เป็นการช่วยเพิ่มยอดขายของธุรกิจนั้น ๆ

ระบบเศรษฐกิจได้วิวัฒนาการมาเป็น 3 ระยะเวลาใหญ่ ๆ คือ

1. การใช้สิ่งของหรือบริการแลกเปลี่ยนกันโดยตรง (Barter Economy) โดยจะต้องให้เกิดความพอใจด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย ด้วยเหตุนี้การขายผ่านทางเศรษฐกิจจึงเป็นไปได้ไม่กว้างขวางนัก

2. การใช้สื่อกลาง(เงิน) ในการแลกเปลี่ยนสิ่งของหรือบริการ (Money Economy) เป็นการแลกเปลี่ยนทางอ้อม โดยนำสินค้าไปขายให้กับผู้ต้องการสินค้านั้นแล้วจึงนำเงินที่ได้ไปซื้อสิ่งที่ต้องการ ทำให้สะดวก และเศรษฐกิจขยายตัวได้ดีขึ้น

3. การใช้เครื่องมือเครดิตในการแลกเปลี่ยนสิ่งของหรือบริการ (Credit Economy) เช่น เช็ค ตราพท์ และบัตรเครดิต เป็นต้น

ระบบเครดิตเริ่มเข้ามามีบทบาทเมื่อเศรษฐกิจเจริญมากขึ้น ปริมาณการซื้อขายและคู่แข่งเพิ่มสูงขึ้น แต่การจะให้เครดิตกับลูกค้าก็จำเป็นต้องมีการคัดเลือกลูกค้าที่น่าเชื่อถือได้ และต้องมีการจัดการอย่างรัดกุม

ชนิดของเครดิต (Types of Credit) อาจแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

แบ่งตามวัตถุประสงค์	แบ่งตามอายุ	แบ่งตามประเภทลูกหนี้
1) เครดิตเพื่อการลงทุน (Investment Credit)	1) เครดิตระยะยาว (Long-Term Credit)	1) เครดิตสาธารณะ (Public Credit)
2) เครดิตเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Credit)	2) เครดิตปานกลาง (Intermediate Credit)	2) เครดิตเอกชน (Private Credit)
3) เครดิตเพื่อการอุปโภคบริโภค (Consumption Credit)	3) เครดิตระยะสั้น (Short-Term Credit)	
	4) เครดิตเรียกคืนได้ทันที (Demand Credit)	

คำว่า **เครดิต** ในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะ**เครดิตเพื่อการอุปโภคบริโภค**
(Consumption Credit) ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้ คือ

1. เครดิตที่ใช้เพื่อการซื้อขายสินค้าที่จะนำมาบริโภคโดยเฉพาะ (Retail Credit). อาจจะเป็นการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ หรือการผ่อนชำระเพื่อนำมาอุปโภคบริโภคโดยตรง ดังนั้นจึงเป็นการติดต่อกันระหว่างผู้ค้าปลีกกับผู้บริโภค

วิธีการให้เครดิตประเภทนี้ มี 2 วิธีด้วยกัน คือ

1.1 การขายเชื่อ (Charge Account or Open Account) เป็นวิธีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อที่เก่าแก่และนิยมกันมาก โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา เป็นการเปิดบัญชีการซื้อเชื่อที่ให้ความสะดวกทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย โดยการจ่ายชำระหนี้จะกระทำกันในตอนสิ้นเดือน คือลูกค้าสามารถจะนำสินค้าออกไปใช้บริโภคได้โดยยังไม่ต้องชำระเงิน ในขณะที่นั้น แต่จะมีการบันทึกรายการซื้อสินค้าโดยให้ลูกค้าเซ็นชื่อรับสินค้าไป เมื่อถึงกำหนด เช่น สิ้นเดือน ทางร้านค้าก็จะส่งบิลไปเรียกเก็บชำระหนี้ตามราคาที่ได้บันทึกแสดงการเป็นหนี้อยู่

ในทางปฏิบัติจริง ๆ แล้ว การส่งบิลเรียกเก็บชำระหนี้ไม่จำเป็นจะต้องเป็นวันสิ้นเดือนเสมอไป ขึ้นอยู่กับนโยบายของร้านค้าแต่ละแห่ง เช่น อาจจะเป็น 30 วัน หรือ 60 วัน นับจากวันซื้อสินค้านั้น หรืออาจจะกำหนดว่า เมื่อได้รับบิลแล้วให้ชำระภายในกำหนดเวลานั้น ๆ ก็ได้

สำหรับการนำระบบบัตรเครดิตเข้ามาใช้ในเรื่องของการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อนั้น ก็เป็นในทำนองเดียวกันกับวิธีส่งบิลเรียกเก็บ แต่บุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับจะมีอยู่ 3 ฝ่ายด้วยกัน คือ ผู้ถือบัตร ร้านค้า และบริษัทหรือธนาคารตัวแทนผู้ออกบัตร โดยเมื่อผู้ถือบัตรไปซื้อสินค้าหรือบริการจากร้านค้าก็จะยังไม่ต้องชำระเป็นเงินสด เพียงแต่ลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มมาตรฐานที่ทางผู้ออกบัตรกำหนดไว้เท่านั้น ทางร้านค้าสามารถนำแบบฟอร์มนี้มาเข้าบัญชีได้ทันทีที่ธนาคารตัวแทนผู้ออกบัตรกรณีที่มีบัญชีเงินฝากอยู่กับธนาคารนั้น ๆ หรืออาจขอเป็นเช็คเพื่อนำไปเข้าบัญชีกับธนาคารอื่นที่ตนมีบัญชีอยู่ กรณีที่ไม่มีบัญชีเงินฝากอยู่กับธนาคารตัวแทนนั้น ๆ หรือในกรณีที่ตัวแทนผู้ออกบัตรอยู่ในรูป

บริษัทก็ได้ เมื่อถึงกำหนดชำระ เงินผู้ออกบัตรจะส่งบิลไป เรียกเก็บ เงินจากผู้ถือบัตร (Statement) ให้ผู้ถือบัตรจ่ายชำระเป็น เช็คหรืออาจทำการตัดบัญชีผู้ถือบัตรโดยผ่านทาง ธนาคารที่ผู้ถือบัตรมีบัญชีอยู่

1.2 การผ่อนชำระ (Revolving Account) ปัญหาของการใช้วิธีการ ขายสินค้าเป็นเงิน เช็คที่พ่อค้าและลูกค้าประสบอยู่เสมอก็คือ การที่ไม่สามารถจะชำระหนี้ ได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดให้ ทางด้านร้านค้าปลีกจะไม่ได้รับเงินตามกำหนด ส่วนลูกค้า ก็ต้องยุ่งยากใจในการที่จะพยายามหาเงินมาเพื่อชำระหนี้ ดังนั้น เพื่อขจัดปัญหานี้แทนที่จะ เป็นการจ่ายชำระ เงินครั้ง เดียวหมดตามบิล ก็วิวัฒนาการมาให้ลูกหนี้สามารถแบ่งการชำระ หนี้ออกเป็นงวด ๆ ภายในช่วงระยะเวลาที่ตกลงกันได้ การกำหนดจำนวนเงินที่ลูกค้าจะ จ่ายชำระในแต่ละ เดือนจะต้องตกลงกันระหว่างพ่อค้าและลูกค้า ทางผู้ค้าปลีกอาจคิดค่า บริการโดยคำนวณจากยอดเงินที่ค้างชำระประมาณ 1-1.5 % ต่อเดือน (หรือประมาณ 12-18 % ต่อปี)

ในระยะ เริ่มแรกที่มีการใช้วิธีการผ่อนชำระนี้ ในสหรัฐอเมริกาได้มีการสำรวจปรากฏผลออกมาว่า ทำให้ยอดขาย เชื้อสูงขึ้นประมาณ 20% ในปีแรก และทำให้ บัญชีลูกหนี้เพิ่มขึ้น 25% หนี้สูญเพิ่มขึ้นเพียง 0.03% สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี 1 ปี จึงเห็น ได้ว่ามีผู้นิยมการผ่อนชำระเพิ่มมากขึ้น ลูกค้าซื้อของได้มากกว่าวิธีการขาย เชื้อแบบชำระ เงิน ครั้ง เดียวหมดตามบิล เป็นการกระตุ้นการซื้อขายได้มากขึ้น

เมื่อบัตร เครดิต เข้ามามีบทบาทก็ถือหลักปฏิบัติคล้ายคลึงกับเงิน เบิก เกินบัญชี (Overdraft) ของธนาคารทั่ว ๆ ไป โดยผู้ถือบัตรและธนาคารทำการตกลงกัน ว่าให้ธนาคารตัวแทนผู้ออกบัตรสามารถผ่านยอดเงินที่เกินบัญชีให้ได้ในระยะเวลาหรือ จำนวนเงินที่กำหนดไว้ โดยธนาคารจะคิดดอกเบี้ยสำหรับยอดเงินที่ เกินบัญชีนั้น

2. การให้บริการเป็นเงิน เชื้อ (Service Credit) เป็นเครดิตเพื่อการ อุปโภคบริโภคอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้บริโภคใช้ขอบริการแทนที่จะ เป็นการซื้อสินค้า เช่น จ่ายค่าเดินทางท่องเที่ยว ค่าที่พัก เป็นต้น เมื่อใช้บริการแล้วมีกำหนดระยะเวลาการชำระ หนี้ในภายหลัง

วิธีการใช้เครดิตประเภทนี้ก็เช่นเดียวกับเครดิตที่ใช้เพื่อการซื้อขายสินค้า คือ มีทั้งแบบจ่ายชำระครั้งเดียวและผ่อนชำระเป็นรายงวด

3. การเบิกเงินโดยใช้เครดิต (Cash Credit) บางครั้งความจำเป็นในการใช้เงินของผู้บริโภคก็ไม่สามารถจะเปลี่ยนเป็นสิ่งของได้ เช่น เมื่อเจ็บไขได้ป่วยหรือนำไปใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ ดังนั้นการกู้ยืมเงินจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริโภคเช่นกัน

ในกรณีที่ผู้บริโภคมียุติบัตรเครดิตก็จะสามารถเบิกเงินสดจากบริษัทหรือธนาคารตัวแทนผู้ออกบัตรได้ทุกสาขา โดยเพียงแต่ลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มที่กำหนด เบิกเงินสดเพื่อนำไปใช้จ่ายได้ภายในวงเงินที่ตกลงกันไว้ แล้วผู้ออกบัตรก็จะนำแบบฟอร์มที่มีลายมือชื่อผู้ถือบัตร เป็นหลักฐานนั้นไปเรียกเก็บเงินหรือหักบัญชีผู้ถือบัตร เมื่อถึงกำหนดเวลาต่อไป

ตราสารเครดิต (Credit Instrument)

หมายถึง หลักฐานที่แสดงสภาพหนี้และเงื่อนไขการชำระคืน ที่ใช้กันมากก็คือ คำสัญญาใช้เงิน (Promissory Notes) ตั๋วแลกเงิน (Bills of Exchange or Drafts) เช็คเดอริออฟเครดิต เช็ค (Cheque)

คำสัญญาใช้เงิน (Promissory Note หรือ P/N) คือตราสารที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ออกตั๋ว ให้คำมั่นสัญญาว่าจะจ่ายเงินจำนวนที่แน่นอนแก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เมื่อครบกำหนดหรือใช้ให้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับเงิน (Payee)

ตั๋วแลกเงิน (Bills of Exchange หรือ Drafts) คือตราสารที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้สั่งจ่าย (Drawer) สั่งให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้จ่าย (Drawee or Payer) ให้จ่ายเงินจำนวนที่แน่นอนแก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับเงิน (Payee) แบ่งตามระยะเวลาตามกำหนดชำระได้ 2 ชนิด คือ

1. Sight Bills เป็นคำสั่งให้จ่ายเงินทันทีเมื่อผู้ทรงตัวนำตัวนั้นไปเรียกเก็บเงิน
2. Time Bills เป็นคำสั่งให้จ่ายเงินเมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในตัว

เล็ตเตอร์ออฟเครดิต (Letter of Credit หรือ L/C)

1. เล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้า (Commercial Letter of Credit)

คือตราสารที่ธนาคารเป็นผู้ออกโดยคำสั่งของลูกค้า ผู้ซื้อหรือผู้ส่งสินค้าเข้า แจ้งไปยังผู้รับประโยชน์ผู้ขายหรือผู้ส่งสินค้าออก (ผ่านธนาคารตัวแทนของธนาคารผู้เปิด) เป็นการยืนยันพันธะผูกพันว่า เมื่อผู้ขายได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ใน L/C เรียบร้อยแล้วผู้ออก L/C ตกกลงจะชำระเงินให้แก่ผู้ขายตามมูลค่าของตั๋วเงิน และเอกสารที่นำมาขึ้นเงินที่ธนาคาร

ประเภทของ L/C แบ่งเป็น :

L/C ที่ธนาคารในประเทศไทยเป็นผู้ออก และเปิดไปยังธนาคารตัวแทนในต่างประเทศในนามของลูกค้าในประเทศ เรียกว่า L/C เพื่อการส่งสินค้าเข้า (Import L/C)

L/C ที่เปิดมาจากธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ ให้แก่ผู้รับประโยชน์หรือผู้ขายในประเทศไทย เรียกว่า L/C เพื่อการส่งสินค้าออก (Export L/C)

2. เล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการเดินทาง (Traveller's Circular

Letter of Credit) เป็นคำสั่งของธนาคารสั่งให้ตัวแทนในต่างประเทศตามเส้นทางที่ผู้ถือ L/C ชนิดนี้จะเดินทางผ่านจ่ายเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้แต่ละแห่งให้แก่ผู้ถือนั้น

ก่อนเดินทางไปต่างประเทศ ผู้เดินทางจะซื้อเล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการเดินทางจากธนาคารที่ตนมีเงินฝากอยู่ เมื่อถึงต่างประเทศก็ไปที่สำนักงานตัวแทนธนาคารหรือธนาคารที่มีบัญชีไว้ระหว่างกัน (Correspondent Bank) ซึ่งมีชื่อใน L/C นั้น แล้วทำตัวเบิกเงินตามที่ต้องการยื่นต่อพนักงานธนาคารเพื่อขอรับเงินสด หลังจากพนักงานธนาคารเปรียบเทียบดูลายเซ็นของผู้มาเบิกเงินแล้วจะบันทึกจำนวนเงินที่ถอนลงในเล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการเดินทางนั้น และจ่ายเงินสดให้ ฉะนั้นเล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการเดินทางจะแสดงจำนวนเงิน (เครดิต) ที่ยังไม่ได้ใช้ให้ทราบทุกระยะ

เล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการเดินทางนี้ปัจจุบันไม่ค่อยมีผู้นิยมใช้ เพราะไม่สะดวก คือผู้ถือจะเบิกเงินได้เฉพาะจากธนาคารตัวแทนที่ระบุไว้ใน L/C เท่านั้น

เช็ค (Cheque)

เช็ค คือ ตราสารที่บุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้สั่งจ่าย สั่งให้ธนาคารจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับเงิน หรือคือตราสารที่ผู้ฝากเงินในบัญชีเงินฝากกระแสรายวันเขียนถอนเงินจากธนาคารให้ธนาคารจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้รับเงิน

เช็คมีหลายชนิด หากแยกตามลักษณะของผู้สั่งจ่ายจะได้อ้างอิงดังนี้

1. เช็คสามัญ เป็นเช็คที่สั่งจ่ายโดยลูกค้าของธนาคาร เขียนสั่งจ่ายตามความตกลงและเงื่อนไขการเซ็นที่ให้ออกกับธนาคาร สั่งธนาคารให้จ่ายเงินตามจำนวนเงินที่ระบุในเช็คแก่ผู้รับ (Payee)

2. เช็คเฉพาะกิจ เป็นเช็คที่ออกโดยธนาคาร หรือเช็คที่ธนาคารรับรองแยกตามประเภทการใช้ได้ดังนี้

2.1 เช็คที่ธนาคารรับรองการจ่ายเงิน (Certified Cheque) เป็นเช็คที่ผู้สั่งจ่ายนำเช็คของตนเองมาให้ธนาคารรับรองว่าเช็คนั้นมีเงินจริง ธนาคารก็จะเขียนข้อความ ลงลายมือชื่อบนเช็คว่าใช้ได้ เพื่อนำไปใช้ชำระหนี้ หรือกรณีที่ได้รับเช็ค) ได้รับเช็คมาไม่แน่ใจว่าเช็คที่ตนได้จะมีเงินจริงหรือไม่ ก็ให้นำเช็คนั้นไปให้ธนาคารที่ออกเช็ครับรองเพื่อความมั่นใจว่าเช็คนั้นมีเงินแน่ ๆ ซึ่งจะนำไปชำระหนี้คือหรือเบิกเงิน-สดก็ได้

2.2 เช็คที่ธนาคารค้ำประกันการชำระเงิน (Guaranteed Cheque) เป็นเช็คอีกประเภทหนึ่งที่ธนาคารอำนวยความสะดวกให้ลูกค้า เป็นสินเชื่อประเภทเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยมีวัตถุประสงค์จะส่งเสริมการใช้เช็คให้แพร่หลาย โดยธนาคารเข้ามาประกันการใช้เช็คของลูกค้า ทำให้เช็คชนิดนี้มีค่าเท่ากับเงินสด ลูกค้าจะต้องมีบัญชีเงินฝากประเภทใดประเภทหนึ่งค้ำประกัน หรือเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ การใช้เช็คอาจต้องใช้คู่กับบัตรของธนาคาร ซึ่งธนาคารออกให้สำหรับแสดงตัวผู้ถือเช็ค ลูกค้าหรือผู้ขอสินเชื่อนี้จะต้องนำเงินมาชำระตามจำนวนที่สั่งจ่ายเช็คไปภายในกำหนดเวลาที่ตกลงไว้กับธนาคาร เช็คชนิดนี้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้

2.3 เช็คที่ธนาคารออกโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจจากธนาคารเป็นผู้ลงนามสั่งจ่าย (Cashier's Cheque หรือ Cashier's Order Cheque) มีวัตถุประสงค์เพื่อชำระหนี้ของธนาคารเอง หรือออกให้กับลูกค้าของธนาคารเพื่อใช้ในการชำระเงินกับหน่วยราชการ บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ โดยคิดค่าธรรมเนียมเพียงเล็กน้อย เช็คชนิดนี้จะ เป็นเช็คขีดคร่อมเพื่อนำเข้าบัญชีผู้รับโดยเฉพาะ หรือเป็นเช็คจ่ายตามคำสั่งให้บุคคลที่ธนาคารมุ่งหมายจะชำระหนี้ให้

2.4 เช็คสำหรับผู้เดินทาง (Traveller's Cheque) เป็นประโยชน์แก่ผู้เดินทางในเรื่องการเงิน เพราะปลอดภัย ประหยัด และสะดวก เช็คประเภทนี้นอกจากธนาคารแล้ว สถาบันการเงินที่มีชื่อเสียงของโลก เช่น Thomas Cook, American Express ก็ออกเช็คชนิดนี้ได้

ผู้เดินทางที่ต้องการ เช็คชนิดนี้จะไปติดต่อกับธนาคารหรือสถาบันดังกล่าว แล้วแสดงความจำนงว่าจะซื้อเช็คสำหรับผู้เดินทาง ธนาคารจะขายเช็คให้ตามความต้องการ โดยผู้ซื้อต้องจ่ายเงินให้ธนาคารเท่ากับจำนวนเงินที่ต้องการ ร่วมกับค่าธรรมเนียมในการซื้อ ซึ่งเช็คชนิดนี้มีอยู่หลายประเภทราคาด้วยกัน ผู้ซื้อเช็คจะต้องลงลายมือชื่อไว้ที่มุมซ้ายด้านบนของเช็คทุกฉบับ เมื่อจะใช้เช็คจ่ายค่าสินค้าที่ตนซื้อ หรือเมื่อต้องการขึ้นเงินสดก็ต้องลงลายมือชื่อไว้ที่อีกมุมหนึ่งของเช็คต่อหน้าพนักงานผู้รับเช็คเพื่อพิสูจน์ว่าลายมือชื่อใหม่ตรงกับลายมือชื่อที่มีอยู่บนเช็คแล้ว

ถ้าเช็คนี้หาย หรือถูกขโมย ก็ต้องรีบแจ้งให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินผู้ออกเช็คนั้นทราบทันที เช็คสำหรับผู้เดินทางจะทำขึ้นเป็น 3 ฉบับ คือธนาคารเจ้าของ เช็คเก็บไว้ 1 ฉบับ ธนาคารผู้ขายเช็คเก็บไว้ 1 ฉบับ และผู้ซื้อเช็คเก็บไว้ 1 ฉบับ

2.5 เช็คของขวัญ (Gift Cheque) ซึ่งมีปัจจุบันเป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลาย ธนาคารออกเช็คชนิดนี้เพื่อขายให้บุคคลทั่วไปเพื่อนำไปใช้แทนเงินสด หรือแทนของขวัญในงานพิธี หรืองานมงคลต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวนเงินต่ำสุดตั้งแต่ 50 บาทขึ้นไป ลักษณะของเช็คจะมีสีสันและลวดลายสวยงาม บางธนาคารจะแยกสีและลวดลายของเช็คชนิดนี้ออกไปตามโอกาสของงานที่ใช้ เช่น งานมงคลสมรส งานวันเกิด หรือเช็คการกุศล ฯลฯ

บัตรเครดิตคืออะไร

เงินมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนเราอย่างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ หน้าที่อันมีประสิทธิภาพยิ่งของเงิน เป็นรากฐานของความก้าวหน้าทาง เศรษฐกิจและสังคม หน้าที่ประการสำคัญของเงินได้แก่ การใช้ชำระหนี้ หรือการชำระราคาสินค้า การใช้เงิน เป็นการสนองความจำเป็นของชีวิตประจำวันของประชาชน แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นที่ทราบกันดีว่า การนำเงินสดติดตัวไม่ว่าจะเพื่อการจับจ่ายใช้สอยในการซื้อสินค้าหรือบริการ หรือการ เดินทางท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศก็ตาม เป็นความไม่สะดวกและไม่ปลอดภัย เพราะอาจได้รับอันตรายจากการถูกขโมย ปล้นจี้ หรืออาจทำตกหล่นได้ จึงได้มีผู้พยายามคิดหาตราสารต่าง ๆ เพื่อใช้ในการชำระ เงินแทนเงินสด แต่ถึงกระนั้นพ่อค้า นักธุรกิจหรือแม้แต่มัคคละธรรมดาทั่วไปส่วนใหญ่ก็ยังคงพก เงินสดอยู่เป็นประจำ เพราะตราสารอย่างอื่นที่สามารถใช้แทนเงินสดได้เป็นต้นว่า เช็ค ก็มีใครเป็นที่นิยมของ ประชาชนทั่วไปเท่าใดนัก กล่าวได้ว่า การใช้เช็คยังคงอยู่ในวงแคบและมีขอบเขตจำกัดมาก ในด้านการยอมรับของร้านค้าขายปลีก เฉพาะผู้ที่มีความรู้จักมักคุ้นและไว้เนื้อเชื่อใจกันจริงๆ จึงจะยอมรับ เช็คแทนการชำระด้วยเงินสด เพราะมีอยู่เป็นประจำที่เกิดคดีฟ้องร้อง เนื่องจากเช็ค ไม่มี เงินหรือขึ้นเงินไม่ได้ ทั้งยังไม่สามารถนำไปขึ้น เงินต่างสาขาหรือต่างธนาคารได้ นอกจากนำไปขึ้น เงินได้เฉพาะสถานที่ทำการของธนาคารที่มีบัญชีอยู่เท่านั้น และยังมีขอบเขต ของเวลาการปฏิบัติงานของธนาคารมาจำกัดการใช้อีก

ระบบบัตรเครดิต เป็นการวิวัฒนาการของระบบการจ่ายชำระหนี้อีกขั้นหนึ่งจากการใช้เช็ค ถือเป็นตราสารอีกอย่างหนึ่งที่สามารถใช้แทน เงินสดและค่อนข้าง เป็นที่นิยมแพร่หลายมากในต่างประเทศ เนื่องจากระบบ เศรษฐกิจในปัจจุบัน เป็นยุคของ Mass Production and Distribution การใช้บัตรเครดิต ในยุคนี้จึง เปรียบเสมือน เป็นน้ำมันหล่อลื่น ให้ระบบนี้คล่องตัวขึ้น

บัตรเครดิต (Credit Card) เป็นบัตรรับรองเครดิตที่ธนาคารหรือสถาบันที่ เกี่ยวข้องออกให้กับลูกค้าของตน เพื่อมุ่งหมายให้ลูกค้าหรือผู้ถือบัตรใช้เป็นสื่อกลางในการ ซื้อสินค้า หรือบริการต่าง ๆ โดยที่ผู้ถือบัตรยังไม่ต้องชำระด้วยเงินสด อาจถือได้ว่าบัตร-เครดิต เป็น เครื่องชี้ถึงสถานภาพทางการเงินของผู้ถือบัตร และเป็น เรื่องของความปลอดภัย ที่ไม่ต้องนำเงินสดติดตัวไปมาก

บัตรเครดิตเป็นที่นิยมใช้กันทั่วไปของประชาชน โดยเฉพาะในยุโรปและสหรัฐอเมริกา ผู้ถือบัตรเครดิตสามารถที่จะซื้อสินค้า บริการ และจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ก่อน โดยยังไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินสด แต่ผู้ถือบัตรเครดิตจะต้องแสดงบัตรเครดิตต่อผู้ขาย พร้อมกับลงลายมือชื่อในแบบฟอร์ม Sales Slip ให้ตรงกับลายเซ็นในบัตร ผู้ขายจะส่ง Sales Slip ที่มีลายมือชื่อของผู้ถือบัตรนั้นไปยังตัวแทนผู้ออกบัตร เพื่อเรียกเก็บเงินหรือนำฝากเข้าบัญชี ซึ่งผู้ออกบัตรนั้นรับประกันที่จะจ่ายเงินตาม Sales Slip ให้ผู้ขายกรณีที่ผู้ขายดำเนินการถูกต้องตามข้อกำหนด และจะทำการเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรตามระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้อีกต่อหนึ่ง

นอกจากนี้ผู้ถือบัตรยังสามารถถอนเงินสดได้จากตัวแทนผู้ออกบัตร เช่น VISA CARD ถอนได้ประมาณ US\$ 150 ต่อสัปดาห์ ส่วน MASTER CARD ถอนได้ประมาณ US\$ 200 ต่อ 3 สัปดาห์ ถ้าเกินกว่านี้ตัวแทนผู้ออกบัตรก็จำเป็นต้องขออนุมัติวงเงิน (Authorization) ไปยังศูนย์ (Center) ที่รับผิดชอบบัญชีผู้ถือบัตรนั้น ๆ อยู่

บัตรเครดิตจึง เป็นบัตรที่ผู้ใช้ได้รับความสะดวกในการจับจ่ายซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ ไม่ว่าจะใช้จ่ายอยู่ในประเทศหรือเดินทางออกท่องเที่ยวไปต่างประเทศก็ตาม ผู้ถือบัตรเครดิตจะไม่ต้องพกเงินสดให้ยุ่งยาก เพราะใช้บัตรเครดิตชำระค่าใช้จ่ายและบริการต่าง ๆ ได้ตามร้านค้าที่ยอมรับบัตรเครดิต ซึ่งมีอยู่ทั่วไปตามย่านธุรกิจที่เจริญแล้ว

ผู้ใช้บริการบัตรเครดิตที่ออกโดยบริษัทเอกชนหรือธนาคารก็ตาม ไม่จำเป็นต้องเป็นเฉพาะนักธุรกิจการค้า หรือผู้ที่มีชื่อเสียงเท่านั้น บุคคลใดก็ตามที่มีฐานะทางการเงินมั่นคง และได้รับการคัดเลือกแล้วว่ามีเครดิต ก็มีสิทธิที่จะใช้บริการบัตรเครดิตได้

ความสะดวกสบายในการใช้บัตรเครดิตมีส่วนช่วยให้การตัดสินใจซื้อของทำได้ง่ายขึ้น ทั้งที่บางทียังไม่จำเป็นต้องใช้สินค้านั้น แต่ได้เห็นโดยบังเอิญ และสามารถซื้อมาก่อนแล้วจ่ายเงินทีหลังได้ ก็มักจะไม่มีรีรอ ดังนั้นการใช้บัตรเครดิตควรจะพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ เพราะการใช้โดยไม่คิดอาจกลายเป็นภาระของผู้ใช้ได้ถ้าภาระหนี้สินนั้นมากเกินไป

ด้วยคุณลักษณะของบัตร เครดิตซึ่งถือว่าผู้ใช้บัตรได้รับ เครดิต ในการซื้อสินค้าหรือ บริการก่อนโดยไม่ต้องจ่ายเงินสดในทันที บัตรเครดิตจึงสามารถอำนวยความสะดวกและ ความปลอดภัยให้กับผู้ใช้ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวซึ่งต้องมีการ เดินทางทั้งใน ประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ หรือสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ไม่ต้องนำ เงิน สดติดตัวมาให้ยุ่งยาก และเป็นภาระในการเก็บรักษาระหว่างเดินทาง นอกจากนี้ผู้ถือ บัตรยังสามารถถอนเงินสดได้จากธนาคารที่เป็นสมาชิกตามวงเงินที่กำหนด โดยธนาคารหรือ ผู้ออกบัตรจะ เรียก เก็บ เงินจากบัญชีของผู้ถือบัตรในภายหลัง ซึ่งอาจมีการคิดค่าบริการใน ลักษณะของค่าธรรมเนียมสมาชิกหรือดอกเบี้ย แล้วแต่ข้อกำหนดของสถาบันที่ออกบัตรนั้น ๆ

จากความแพร่หลายของบัตร เครดิต โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศ ต้นกำเนิด ต่อมาได้ขยายออกไปยังประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยด้วย เพราะนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวชาวต่าง ๆ เมื่อออกเดินทางจะด้วยธุรกิจการค้าหรือเพื่อการท่องเที่ยวก็ ตามมักจะนำบัตร เครดิตติดตัวมาใช้กับโรงแรม หรือร้านค้าที่มีบริการรับบัตร เครดิตประเภท นั้น ๆ ธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินธุรกิจในประเทศไทย รวมทั้งที่เป็นสาขาของธนาคาร จากต่างประเทศหลายธนาคารได้เล็ง เห็นถึงผลประโยชน์ในการดึงดูดลูกค้า จึงได้เปิด บริการออกบัตร เครดิต เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าของตนด้วย

วิวัฒนาการของบัตร เครดิต

บัตร เครดิตชนิดแรกของโลกถือกำเนิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1920 โดยบริษัทน้ำมันและโรงแรมที่มีสาขาหลายแห่งได้เป็นผู้ริ เริ่ม การนำเอาบัตร เครดิต เข้ามาใช้ในเรื่องของการซื้อขายสินค้าหรือบริการ เป็นเงิน เชื่อนั่นได้เริ่มในระยะเวลาที่ธุรกิจ ประเภทน้ำมันเจริญขึ้น เดิมที ทางสถานบริการน้ำมันจะให้บัตรแก่ลูกค้าที่คน เชื้อถือให้สามารถ นำมาใช้เติมน้ำมันและรับบริการเกี่ยวกับรถยนต์ได้โดยที่ยังไม่ต้องชำระ เงินทันที ซึ่งให้ความ สะดวกแก่ผู้ใช้รถยนต์ในการที่ไม่ต้องนำเงินติดตัวไปมากนัก และ เมื่อใดที่ต้องการเติมน้ำมัน ก็สามารถทำได้ทันที ในตอนสิ้น เดือนทางสถานบริการน้ำมันจึงจะ เรียกเก็บ เงินจากลูกค้าผู้ถือ บัตรตามบัญชีที่ได้บันทึกไว้

010959

บัตรเครดิตที่เริ่มได้รับความนิยมอย่างจริงจังชนิดแรก คือ DINERS CLUB ประมาณในปี ค.ศ. 1950 มีการรวบรวมธุรกิจการค้าปลีกเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่มีระบบการขายเชื่อเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มบริการให้เครดิต มีผู้ออกบัตรเป็นผู้รับผิดชอบ เป็นการกระตุ้นให้สินค้าของธุรกิจเหล่านั้นขายได้คล่องตัวขึ้น โดยผู้ออกบัตรจะได้รายได้เป็นเปอร์เซ็นต์ของมูลค่าสินค้าหรือบริการตามที่ลูกค้าซื้อโดยใช้บัตรเครดิต เช่น ลูกค้าซื้อของจากบริษัท ก. ราคา 100 บาท โดยใช้บัตรเครดิต บริษัท ก. จะส่งบิลไปเรียกเก็บจากผู้ออกบัตร สมมติว่าผู้ออกบัตรคิดส่วนลดเป็นค่าบริการ 7% ผู้ออกบัตรจะจ่ายเงินให้บริษัท ก. ไปเพียง 93 บาท เมื่อครบกำหนดสิ้นเดือนจึงจะส่งบิลไปเรียกเก็บเงินจากลูกค้าเป็นจำนวน 100 บาทเต็ม 7 บาทถือเป็นรายได้ค่าบริการของผู้ออกบัตร

ต่อมาในปี ค.ศ. 1958 บัตรเครดิต AMERICAN EXPRESS ก็ถือกำเนิดขึ้นเป็นระบบงานที่พัฒนามาจากระบบธนาคัติ (Money Order) และเช็คสำหรับผู้เดินทาง (Traveller's Cheque) ซึ่งให้ความปลอดภัยและสะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยขยายบริการทางการโอนเงินไปยังต่างประเทศได้ด้วย บัตรเครดิต AMERICAN EXPRESS เมื่อเริ่มออกสู่ตลาดก็ได้รับการต้อนรับจากประชาชนเป็นอย่างดี กล่าวคือ มีสมาชิกผู้ถือบัตรถึง 500,000 ราย ภายใน 3 เดือนแรก เมื่อเริ่มมีชื่อเสียงมากขึ้น ธนาคารกว่า 60 แห่งในสหรัฐก็ได้ให้ความสนใจและเริ่มเข้ามาดำเนินงานด้านนี้ บางแห่งก็ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม บางแห่งที่ไม่ประสบความสำเร็จก็จะถอนตัวออกไป

ในปี ค.ศ. 1960 ธนาคารเซสแมนฮัตตัน ของนิวยอร์ก ร่วมกับธนาคารแห่งอเมริกา ได้ปรับปรุงวิธีการดำเนินงานพร้อมขยายระบบบัตรเครดิตให้กว้างขวางขึ้น โดยออกบัตรเครดิต BANK AMERICARD ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น VISA CARD เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของธนาคารอื่น ๆ ที่ประสงค์จะเข้าร่วมงานด้วย

ส่วน MASTER CARD นั้น เริ่มจากการรวมตัวของธนาคารในสหรัฐอเมริกา 13 ธนาคาร เพื่อเป็นคู่แข่งกันของ VISA ระบบงานของทั้งสอง (VISA และ MASTER CARD) คล้ายคลึงกันมาก โดยผู้ประสงค์จะเข้าร่วมเป็นตัวแทนผู้ออกบัตรต้องสมัครเป็นสมาชิก ทั้งนี้จะต้องผ่านการอนุมัติจากกรรมการกลาง และต้องยอมรับในกฎข้อบังคับต่างๆ ของส่วนรวมอย่างเคร่งครัด

หลังจากนั้นระบบบัตรเครดิตก็ได้ขยายออกไปยังสถาบันอื่น ๆ ที่เป็นอิสระ เพื่อรวมธุรกิจการค้าปลีกอื่น ๆ มากขึ้นด้วย ในปี ค.ศ. 1961 คอมพิวเตอร์เริ่มเข้ามามีบทบาทกับธุรกิจประเภทนี้ ช่วยให้งานด้านต่าง ๆ ขยายกว้างออกไป ระบบการชำระเงินโดยใช้อัตราเครดิต เป็นสื่อกลางนั้นได้ผ่านการทดสอบมามากมายทั้งในด้านการควบคุมและการปฏิบัติการ โดยเปลี่ยนแปลงมาเป็นรูปร่างของบัตรเครดิตในปัจจุบันซึ่งเป็นที่แพร่หลายมาก

สำหรับในประเทศไทยนั้น โดยเหตุที่ประเทศไทย เป็นประเทศหนึ่งที่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจดีพอสมควร ทรัพยากรธรรมชาติก็ยังมีอยู่ในชั้นอุดมสมบูรณ์เพียงพอที่จะนำมาพัฒนาเสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้นได้อีกมาก บรรยากาศการลงทุนก็ยังอยู่ในชั้นที่มีได้ด้อยกว่าของประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน เท่าใดนัก ทำให้มีนักลงทุนชาวต่างชาติสนใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยอยู่มิได้ขาด บัตรเครดิตระหว่างประเทศในไทยจึงได้เริ่มมากกว่า 10 ปี คือเมื่อปี พ.ศ. 2511 DINERS CLUB ได้ริเริ่มนำบัตรเครดิตเข้ามาใช้ในประเทศไทยในลักษณะของ TRAVEL AND ENTERTAINMENT CARD โดย DINERS CLUB ตั้งเป็นรูปตัวแทนรับบัตรในไทย ปีต่อมาจึงได้ตั้งบริษัทดำเนินการออกบัตรเองด้วย ดังนั้นในประเทศไทยจึงมีทั้งบัตรเครดิตประเภทที่ใช้ได้เฉพาะภายในประเทศและบัตรที่ใช้ได้ระหว่างประเทศ สำหรับบัตรที่ใช้ได้ระหว่างประเทศนั้นจะ เน้นลูกค้าต่างชาติ เป็นสำคัญ ในสมัยแรกเริ่มจึงมีคนใช้น้อยรายมาก และด้วยเหตุนี้บัตรเครดิต CARTE BLANCHE ซึ่งเข้ามาหลัง DINERS CLUB เพียงเล็กน้อย จึงต้องถอนตัวออกไปเนื่องจากไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการลงทุน

ในปี พ.ศ. 2515 ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารศรีนคร ได้ร่วมมือกันออกบัตรเครดิตสำหรับใช้เฉพาะภายในประเทศขึ้นเรียกกันว่า "บัตรเครดิตอเนกประสงค์" ทั้งสองธนาคารได้วางกฎเกณฑ์ร่วมกัน กำหนดระบบงาน และขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ร่วมกัน มุ่งสู่ลูกค้ากลุ่มเดียวกัน แต่เนื่องจากความพร้อมในด้านบริการของสาขาที่มีมากกว่าของธนาคารกสิกรไทย ดังนั้นจำนวนเงินที่ได้รับการใช้จ่ายจากบัตรเครดิตอเนกประสงค์ จึงถูกนำมาขึ้นเงินที่ธนาคารกสิกรไทยมากกว่าที่ธนาคารศรีนคร ลูกค้าที่ใช้บัตรส่วนใหญ่ก็เป็นลูกค้าที่มีบัญชีกับกสิกรไทย รายได้จึงตกอยู่กับธนาคารกสิกรไทยมากกว่าธนาคารศรีนคร สภาพความเหลื่อมล้ำจึงเกิดขึ้น คือธนาคารศรีนครเป็นผู้ออกบัตร แต่ธนาคารกสิกรไทยเป็น

ผู้รับบัตรหรือเป็นฐานรับเงินมากกว่าซึ่งได้เปรียบกว่า

ด้วยเหตุผลดังกล่าวในปี พ.ศ. 2521 การทำธุรกิจบัตรเครดิตร่วมกันของทั้งสองธนาคารจึงได้แยกทางกัน กล่าวคือธนาคารกสิกรไทยได้หันมาดำเนินการออกบัตรเอง โดยใช้ชื่อว่า "บัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย" ทั้งสองธนาคารจึงเป็นคู่แข่งกันในด้านบัตรเครดิตในประเทศ แต่ความได้เปรียบในด้านจำนวนสาขาและเครื่องมือบริการที่เหนือกว่าของธนาคารกสิกรไทย ทำให้ธนาคารกสิกรไทยครองบัตรเครดิตได้เป็นส่วนใหญ่

ส่วน VISA CARD และ MASTER CARD นั้น ธนาคารแห่งอเมริกา สาขากรุงเทพฯ ได้ดำเนินการเป็นแห่งแรก โดยทำหน้าที่ด้านการตลาดและเป็นตัวแทนรับบัตรเท่านั้น ไม่ได้ดำเนินการด้านการออกบัตร หรือเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะเล็งเห็นแล้วว่าตลาดบัตรเครดิตในประเทศไทยในขณะนั้นยังไม่เป็นที่แพร่หลายเท่าที่ควร และปัญหาเรื่องสาขาที่มีอยู่เพียงแห่งเดียวในประเทศไทยก็เป็นอุปสรรคสำคัญ คือให้บริการด้านร้านค้าได้ไม่เต็มที่ ย่อมเสียเปรียบธนาคารพาณิชย์ไทยทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีสาขาอยู่มากมายแทบทุกภาค

ในปี พ.ศ. 2517 ธนาคารกสิกรไทยได้เริ่มเป็นตัวแทนรับบัตร MASTER CARD โดยทำหน้าที่ด้านการตลาดและรับบัตรอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง หลังจากหาประสบการณ์ในด้านนี้โดยเฉพาะด้านการออกบัตรเครดิตในประเทศ และได้ศึกษาดูช่องทางและความเป็นไปได้ดีแล้ว ธนาคารกสิกรไทยก็ได้สมัครเป็นสมาชิก VISA INTERNATIONAL ในราวกลางปี พ.ศ. 2522 และในปลายปี พ.ศ. 2522 ก็ได้สมัครเป็นสมาชิก INTERBANK CARD ASSOCIATION ทำการรับและออกบัตรเครดิต VISA และ MASTER CARD นับเป็นธนาคารไทยแห่งแรกที่สามารถทั้งออกบัตร VISA CARD และ MASTER CARD แก่คนไทยและชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย และดำเนินการรับบัตรจากร้านค้าผู้รับบัตรทั่วประเทศเพื่อส่งไปเรียกเก็บเงินยังธนาคารในต่างประเทศด้วย

ประมาณต้นปี พ.ศ. 2524 ธนาคารไทยพาณิชย์ก็เข้ามาเป็นสมาชิกดำเนินการออกบัตรเครดิตระหว่างประเทศอีกรายหนึ่ง โดยเป็นตัวแทนด้านการรับบัตรและออกบัตร VISA ก่อน ต่อมาไม่นานนักก็ได้เป็นตัวแทนด้านการรับบัตรและออกบัตร MASTER CARD

เช่นกัน เงื่อนไขต่าง ๆ สำหรับผู้ที่ต้องการถือบัตร VISA และ MASTER CARD อาจยืดหยุ่นได้ตามแต่ประเภทของลูกค้าว่าจะ เป็นลูกค้า เก้าแก่และตีมากน้อยเพียงใด

ในปลายปี พ.ศ. 2524 บริษัท American Express ได้เข้ามาดำเนินการ เพื่อออกบัตร AMERICAN EXPRESS แก่คนไทยโดยตรง ซึ่งแต่เดิมมีบริษัทซีทีวีร์จำกัดเป็นตัวแทนรับบัตร ส่วนด้านการออกบัตรต้องรอบัตรจากสำนักงานใหญ่ในสหรัฐอเมริกา การเข้ามาของบัตรเครดิต AMERICAN EXPRESS นี้เป็นการร่วมลงทุนกันระหว่างบริษัท American Express ในสหรัฐอเมริกา ธนาคารกรุงเทพ และบริษัทซีทีวีร์จำกัด โดย American Express ถือหุ้น 55% ส่วนที่เหลือธนาคารกรุงเทพ และบริษัทซีทีวีร์ ถือกันคนละครึ่ง ใช้ชื่อบริษัทว่า American Express (Thailand) Ltd. ทำธุรกิจออกบัตรเครดิตสกุลเงินบาทในไทย พร้อมทำหน้าที่ทางด้านการตลาด คือหาร้านค้าใหญ่ ๆ หรือร้านค้าปลีกย่อยที่เชื่อถือได้ในด้านคุณภาพและราคาของสินค้า หรือสถานที่ให้บริการอื่น ๆ ที่จะยินยอมรับบัตรจากผู้ถือบัตรชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวหรือทำธุรกิจ ในไทย คือร้านค้าจะขายสินค้าหรือบริการในลักษณะ เป็นการให้เครดิตระยะสั้นแก่ผู้ถือบัตร โดยแทนที่จะ เรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรโดยตรง กลับนำหลักฐานไปขึ้นเงินจากผู้ออกบัตร และยินยอม เสียส่วนลด เพียงเล็กน้อยเพื่อแลกกับลูกค้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งร้านค้าเหล่านี้ทำได้โดยสมัครเป็นสมาชิกกับบริษัท รับ เงื่อนไขและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่บริษัทตั้งไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ของร้านค้าและส่วนรวมนั่นเอง

เมื่อธุรกิจบัตร เครดิตเฟื่องฟูขึ้นในประเทศไทยก็เท่ากับ เป็นการขยายบริการ ตายแนวโน้มของโลก เป็นการเพิ่มรายได้อีกแขนงหนึ่งให้กับประเทศ กล่าวคือ ชาวต่าง-ประเทศจะมาใช้จ่ายเงินในประเทศไทยมากขึ้น เป็นผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพราะ แนวโน้มการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก ช่วยสร้างความ เข้าใจให้กับคนไทยต่อระบบการใช้เครดิตในทางที่ถูกต้อง และประการสำคัญ เป็นการ รักษาอัตราส่วนตลาดด้วย

ตลาดบัตรเครดิตในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้ธนาคาร เป็นแหล่งตรวจสอบ เครดิตลูกค้าก่อนออกบัตร เพราะโดยลักษณะของธุรกิจการธนาคาร งานเกือบครึ่งหนึ่งเป็นเรื่อง เกี่ยวกับการพิจารณาเครดิตลูกค้าอยู่แล้ว ดังนั้นจึงย่อมจะคาดได้ว่าบัตร เครดิตในเมืองไทย

จะเติบโตได้ดีขึ้น

ธุรกิจบัตรเครดิต เป็นธุรกิจประเภทต้องบริการ 24 ชั่วโมง (Consumer Oriented) ซึ่งปัจจุบันนี้ระบบการติดต่อ ตลอดจนระบบการตรวจสอบเครดิตในต่างประเทศ จะมีศูนย์รวมเครดิต (Credit Centre) ซึ่งสามารถจะตรวจสอบเครดิตลูกค้าได้เร็วมาก เพราะเป็นแหล่งในการรวบรวมฐานะทางเครดิต หรือข้อมูลทางการเงินของลูกค้าทุกประเภท ในสหรัฐอเมริกา สามารถตรวจสอบได้ภายใน 1-2 นาทีเท่านั้น ส่วนในประเทศไทยจะเสียเวลาในเรื่องการที่ต้องใช้เทคโนโลยีติดต่อไปมา แต่ในอนาคตคาดว่าจะเร็วขึ้นเรื่อย ๆ

การเข้าสู่ตลาดธุรกิจบัตรเครดิตของบริษัทหรือธนาคารตัวแทนจะต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถและความชำนาญควรมีสาขาอยู่ทั่วไป และต้องมีเงินทุนหมุนเวียนมากพอ จึงจะทำให้การค้าคล่องตัวขึ้น ต้นทุนการตรวจสอบเครดิตอาจต่ำลงถ้ามีการตรวจสอบเครดิตกันเป็นประจำ ด้วยเหตุที่บุคคลที่จะสมัครเป็นผู้ถือบัตรได้นั้น จะต้องผ่านการพิจารณาและตรวจสอบเครดิตอย่างละเอียดจากผู้ออกบัตร ดังนั้นธุรกิจบัตรเครดิตในขณะนี้จึงจำกัดอยู่เพียงวงการผู้ใช้ที่ยังไม่กว้างขวางมากนัก ผู้ถือบัตรจะต้องเป็นผู้ที่มีฐานะทางการเงินดีพอสมควรและสามารถชำระเงินคืนได้เมื่อถูกเรียกเก็บ

สำหรับธุรกิจที่มีผู้นิยมใช้บัตรเครดิตกันมาก คือตามห้างสรรพสินค้า ห้างอาหาร สายการบิน บริษัทท่องเที่ยว ร้านค้า และตามโรงแรมต่าง ๆ ในปัจจุบันบรรดาร้านค้า และสถานบริการพากันหันมานิยมรับบัตรเครดิตกันมากขึ้น ต่างจากในอดีตซึ่งบัตรเครดิตยังไม่แพร่หลายและคนทั่วไปยังมีค่านิยมว่า บัตรเครดิตไม่มีหลักประกันที่แน่นอนเหมือนเงินสด

ทางด้านธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ยังไม่ได้มีการกำหนดวงเงินใช้จ่ายภายในประเทศสำหรับผู้ถือบัตร แต่มีระเบียบควบคุมผู้ที่ให้นำบัตรเครดิตไปใช้ยังต่างประเทศ คือ ในการนำบัตรเครดิตระหว่างประเทศของคนไทยออกไปใช้ในต่างประเทศนั้น ธปท. กำหนดให้ใช้เสมือนการใช้เงินตามปกติ มิได้ถือเป็นการขออนุญาตซื้อเงิน ผู้ที่มีบัตรเครดิตระหว่างประเทศและนำติดตัวไปต่างประเทศ จะต้องแจ้ง ธปท. ว่าจะใช้เงินตามบัตรเครดิตเท่าใด และเป็นเงินสดหรือเช็คเดินทางอีกเท่าใด โดยรวมทั้งหมดจะต้องไม่เกินจำนวนเงิน

เฉลี่ยต่อวันตามที่ ธปท.กำหนด หากผู้ถือบัตรมีเจตนาฝ่าฝืน ธปท.จะลงโทษโดยสั่งให้บริษัท หรือธนาคารผู้ออกบัตรเครดิตในไทย ยึดบัตรเครดิตคืนจากลูกค้า จนกว่าจะได้รับการ พิจารณาใหม่ หรืออาจไม่ยินยอมให้ส่งเงินออกไปชำระค่าใช้จ่ายตามบัตรเครดิตนั้น ๆ ทั้งนี้ ธปท.สามารถตรวจสอบได้โดยเมื่อมีการจ่ายเงินออก หรือนำเงินเข้าตามรายการใช้จ่าย ของลูกค้าบัตรเครดิตจะต้องมีการทำใบอนุญาติกับ ธปท.ทุกครั้ง และ ธปท.ยังกำหนดให้ บริษัทหรือธนาคารผู้ออกบัตรต้องทำรายงานประจำเดือนรายงาน ว่า ในเดือนนั้นได้ขอ ใบอนุญาตออกไปเรียกเก็บเงินจำนวนเท่าใดตาม ลป.51 นำเงินตราต่างประเทศมาขาย เป็นเงินเท่าใดตาม ลป.71 และยังมียอดเงินคงค้างอีกเท่าใด

ขั้นตอนการลงโทษของ ธปท. มี 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ ทำผิดครั้งแรกจะทำหนังสือ เดือนไปยังผู้ถือบัตร ทำผิดครั้งที่สองจะเรียกตัวมาพบพร้อมชี้แจงและแนะนำแนวทางที่ถูก ต้อง หากทำผิดซ้ำอีก เป็นครั้งที่สามจะสั่งถอนการใช้บัตรเครดิต สำหรับผู้ถือบัตรที่มีประวัติ เสียถึงขั้น ธปท.ให้ยกเลิกการใช้บัตรเครดิตระหว่างประเทศแล้วนั้น ทางผู้ออกบัตรจะต้อง รายงานรายชื่อให้เป็นที่ทราบทั่วกันด้วย

ประเภทและลักษณะของบัตร เครดิต

บัตร เครดิตที่ใช้กันอยู่ในประเทศไทยมีอยู่หลายชนิดด้วยกัน ทั้งที่ออกโดยบริษัท ต่างประเทศและธนาคารพาณิชย์ในประเทศ จากการแข่งขันกันในการธุรกิจปัจจุบัน เป็นที่คาดไว้ว่า บัตรเครดิตเหล่านี้จะได้รับความนิยมจากคนไทยมากขึ้น ซึ่งบุคคลผู้เป็น เป้าหมายของการใช้บัตร เครดิตนี้มีทั้งประเภทบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล

ประเภทของบัตรเครดิต (มองในแง่ผู้ออกบัตร)

1. บัตรเครดิตที่ริเริ่มโดยกลุ่มบริษัท (Company Card or Travel and Entertainment Card) มีจุดมุ่งหมายสำหรับให้ผู้ถือบัตรนำไปใช้จ่ายในการเดินทาง ท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ เช่น AMERICAN EXPRESS, DINERS CLUB, CARTE BLANCHE ผู้ออกบัตรจะเป็นบริษัทที่มีตัวแทนของคนทั่วโลก การเรียกเก็บเงินจะทำโดยส่งบิลไปเรียก

เก็บเงินเป็นรายเดือนระยะเวลาที่ผู้ถือบัตรต้องส่งชำระเงินคืนจะอยู่ในช่วง 15-25 วัน

2. บัตรเครดิตที่ริเริ่มโดยธนาคาร (Bank Card or Revolving Credit Card) มีจุดมุ่งหมายเน้นไปที่การใช้จ่ายประจำวัน มีอยู่ 2 ชนิด คือ VISA CARD และ MASTER CARD

สำหรับ "VISA CARD" เป็นการพัฒนามาจาก BANK AMERICARD จากสถาบันที่เรียกว่า "VISA INTERNATIONAL" แบ่งเป็น Classic Visa Card เป็นบัตรธรรมดา และ Premier Visa Card เป็นบัตรพิเศษ ซึ่งจะแตกต่างกันในเรื่องของวงเงินใช้จ่ายและหลักประกันเท่านั้น

ส่วน MASTER CARD เกิดจากการรวมตัวของ 13 ธนาคารในสหรัฐอเมริกา จากสถาบันที่เรียกว่า "INTERBANK CARD ASSOCIATION" แบ่งเป็นชนิดบัตรธรรมดาและบัตรพิเศษเช่นกัน

3. บัตรเครดิตที่ออกโดยบริษัทน้ำมัน สายการบิน โรงแรมชั้นหนึ่ง หรือห้างสรรพสินค้า เป็นต้น (Special Credit Card or Private Label Card) ก่อนที่กิจการเหล่านี้จะออกบัตรเครดิตให้ลูกค้ารายใด ต้องมีการคัดเลือกลูกค้าที่มีเครดิตดี นำชื่อถือ ออกบัตรเครดิตเพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางการตลาด ช่วยส่งเสริมการขายสินค้าและบริการในการขยายตลาด ถือเป็นความเชื่อถือของลูกค้าอย่างหนึ่ง

ประเภทของบัตรเครดิต (มองในแง่วิธีการใช้)

1. บัตรเครดิตในประเทศ (Domestic Credit Card) เป็นบัตรเครดิตที่ใช้ได้เฉพาะภายในประเทศเท่านั้น เช่น บัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย บัตรเครดิตอเนกประสงค์ของธนาคารศรีนคร เป็นต้น

2. บัตรเครดิตต่างประเทศ (International Credit Card) เป็นบัตรเครดิตที่จะใช้ซื้อสินค้า หรือบริการได้ทั่วโลกทั้งในและนอกประเทศตามร้านค้าที่เป็นสมาชิกกับสถาบันที่ออกบัตร เช่น VISA CARD, MASTER CARD, AMERICAN EXPRESS, DINERS CLUB, CARTE BLANCHE เป็นต้น

มองในแง่วิธีการบัญชี

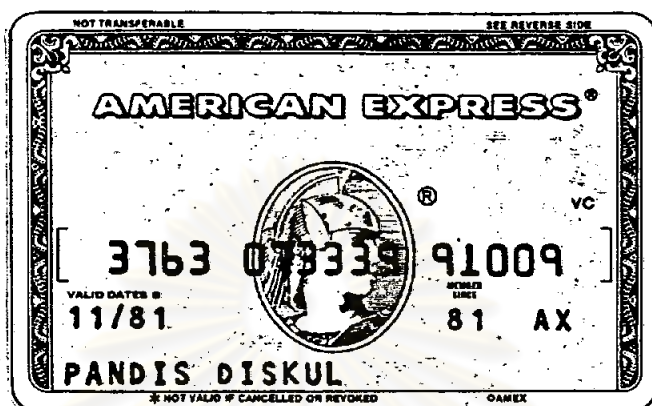
1. Credit Card สมาชิกผู้ถือบัตร (Credit Card Holder) ทุกคนจะมีวงเงินเครดิต คือมีการกำหนดวงเงินใช้จ่ายล่วงหน้า ผู้ถือบัตรจะได้รับเครดิตในระยะเวลาดังกล่าวก่อนการจ่ายชำระค่าสินค้าหรือบริการที่ตนได้รับ ผู้ถือบัตรจะเป็นฝ่ายรับผิดชอบภายในวงเงิน ร้านค้าจึงไม่ต้องเสี่ยงกับการไม่ได้รับชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการของตน

2. Debit Card ธนาคารจะทำการหักบัญชีของสมาชิกผู้ถือบัตรทันทีที่ได้รับหลักฐานการซื้อสินค้าหรือบริการนั้น ๆ เป็นการประกันความมั่นใจ แต่ถ้าหากมีระยะทางไกล เช่น บัญชีผู้ถือบัตรอยู่กรุงเทพฯ แต่ไปใช้บัตรที่เชียงใหม่ ช่วงเวลาที่เสียไปกับการเดินทางของสลิปก็จะยกประโยชน์ให้กับผู้ถือบัตร โดยผู้ถือบัตรจะไม่คิดดอกเบี้ยใด ๆ ทั้งสิ้น สมาชิกผู้ถือบัตร (Debit Card Holder) จะไม่มีวงเงินเครดิต

ลักษณะบัตรเครดิต

บัตรเครดิตทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นบัตรที่ออกโดยบริษัท ธนาคารตัวแทน โรงแรม ภัตตาคาร หรือสรรพสินค้าต่าง ๆ จะมีลักษณะเป็นแผ่นพลาสติก ซึ่งมีความกว้างยาวเป็นมาตรฐานสากลเท่ากันหมด คือมีขนาดกว้างประมาณ 8.6 ซม. (3.4 นิ้ว) ความยาวประมาณ 5.4 ซม. (2.1 นิ้ว) และความหนาของบัตรประมาณ 0.8 มม. ซึ่งเป็นขนาดกระทัดรัด สะดวกที่จะพกติดกระเป๋า ยากแก่การปลอมแปลง ใช้เป็นสื่อกลางเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว หรือเพื่อการใช้จ่ายประจำวัน โดยผู้ถือบัตรจะสามารถใช้บัตรซื้อสินค้าหรือบริการเป็นจำนวนเท่าใดก็ได้ ตราบเท่าที่ผู้ใช้หรือผู้ถือบัตรยังมีเงินอยู่ในบัญชี หรือสามารถชำระเงินคืนแก่ผู้ถือบัตรได้ เมื่อผู้ถือบัตรส่งบิลไปเรียกเก็บเงิน

ตัวอย่างลักษณะบัตรเครดิต AMERICAN EXPRESS

บัตรจะมีลวดลายสัญลักษณ์ AMERICAN EXPRESS สีเขียวบนพื้นขาว มีขอบ-
ลายพื้นดำ ตรงกลางบัตรเป็นสัญลักษณ์นักรบโรมัน

- 1) ตัวอักษร แสดงชนิดของบัตรเครดิต เป็น AMERICAN EXPRESS
- 2) หมายเลขบัญชีของผู้ถือบัตร (Account Number) เป็นตัวนูน ประกอบด้วยเลข 15 หลัก โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกขึ้นต้นด้วยเลข 3 เสมอ*
- 3) เดือนและปีที่บัตรเริ่มใช้ได้ (Valid Date) เดือนและปีที่บัตรหมดอายุ เป็นตัวนูน
- 4) ปีที่ผู้ถือบัตรเริ่มเป็นสมาชิก (Member Since) และอักษร AX เป็นตัวนูน
- 5) ชื่อผู้ถือบัตร (Cardholder's Name) อยู่ทางด้านซ้ายของบัตรบรรทัดสุดท้ายเป็นตัวนูน

* หมายเลขบัญชีของผู้ถือบัตรทุกชนิดจะเป็นตัว เลขนูน ซึ่งทางผู้ออกบัตรจะเป็นผู้กำหนด กลุ่มตัวเลขเหล่านี้จะต้องสามารถขยายตัวได้ ตัวเลขทุกตัวจะมีความหมาย เช่น ขึ้นต้นด้วยเลข 3 หมายถึงชนิดของบัตรเครดิตเป็น AMERICAN EXPRESS ขึ้นต้นด้วยเลข 4 หมายถึงชนิดของบัตรเครดิตเป็น VISA เป็นต้น ส่วนตัวเลขถัด ๆ ไป อาจแสดงถึงสาขาที่ผู้ถือบัตรเป็นสมาชิกอยู่ หรืออาจเป็น Serial Number ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการกำหนดตัวเลขของผู้ออกบัตร ซึ่งตัวเลขของบัตรแต่ละใบจะไม่มีโอกาสซ้ำกันได้เลย

ตัวอย่างลักษณะบัตรเครดิต VISA

ด้านหน้า

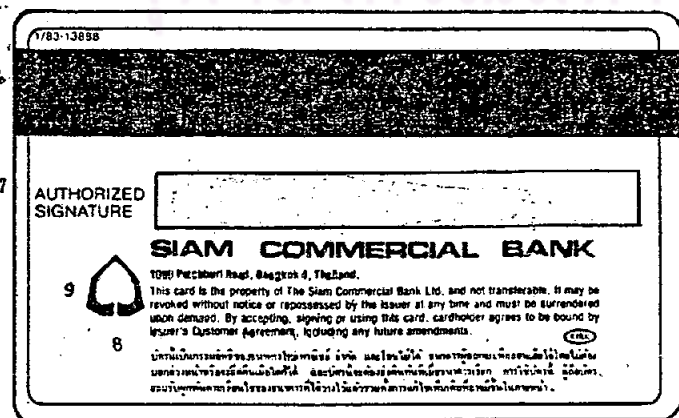
สีน้ำเงิน มีชื่อตัวแทนผู้ออกบัตร

สีขาว

สีทอง

- 1) ชื่อตัวแทนสมาชิกผู้ออกบัตร และสัญลักษณ์เครื่องหมายของตัวแทนสมาชิกผู้ออกบัตร (ถ้ามี)
- 2) ตัวอักษรสีน้ำเงิน แสดงชนิดของบัตรเครดิต เป็น VISA
- 3) หมายเลขบัญชีของผู้ถือบัตร (Account Number) เป็นตัวนูน ประกอบด้วยเลข 13 หลัก หรือ 16 หลัก โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มแรกขึ้นต้นด้วยเลข 4 เสมอ
- 4) เดือนและปีที่บัตรหมดอายุ (Expiration Date) และอักษร VISA เป็นตัวนูน
- 5) ชื่อผู้ถือบัตร (Cardholder's Name) อยู่ทางด้านซ้ายของบัตร บรรทัดสุดท้าย เป็นตัวนูน

ด้านหลัง

แถบแม่เหล็ก

ช่องลายเซ็นผู้ถือบัตร

- 6) แถบแม่เหล็ก (Magnetic Stripe) บรรจุข้อมูลของผู้ถือบัตร
- 7) ช่องลายเซ็นผู้ถือบัตร พร้อมลายเซ็น
- 8) ข้อความทางกฎหมาย หรือข้อกำหนดการใช้บัตร
- 9) ชื่อ และ/หรือสัญลักษณ์ของสมาชิกตัวแทนผู้ออกบัตร
- 10) รูปถ่ายของผู้ถือบัตร (ถ้ามี)

ตัวอย่างลักษณะบัตรเครดิต MASTER CARD

- 1) ชื่อตัวแทนสมาชิกผู้ออกบัตร และสัญลักษณ์เครื่องหมายของตัวแทนสมาชิกผู้ออกบัตร (ถ้ามี)
- 2) ตัวอักษรสีขาว แสดงชนิดของบัตรเครดิต เป็น MASTER CARD
- 3) หมายเลขบัญชีของผู้ถือบัตร (Account Number) เป็นตัวนูน ประกอบด้วยเลข 16 หลัก โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มแรกขึ้นต้นด้วยเลข 5 เสมอ
- 4) เดือนและปีที่บัตรหมดอายุ (Expiration Date) เป็นตัวนูน
- 5) หมายเลขสมาชิก (Interbank I.D. Number) หมายเลขสมาชิกและชื่อย่อของสมาชิกผู้ออกบัตรที่มีกับ Interbank Card Association
- 6) ชื่อผู้ถือบัตร (Cardholder Name) อยู่ทางด้านซ้ายของบัตรบรรทัดสุดท้ายและเป็นตัวนูน

(ดูตัวอย่างบัตรเครดิตชนิดต่าง ๆ ที่ภาคผนวก หน้า 158-161)

หมายเหตุ ตัวอย่างลักษณะบัตรเครดิตต่าง ๆ ที่ยกมานี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ แล้วแต่ความเหมาะสม และความ เห็นชอบของผู้ออกบัตร

ข้อกำหนดการใช้บัตรเครดิต

1. บัตรเครดิตสามารถใช้เบิกเงินสดได้จากบริษัทหรือธนาคารตัวแทน หรือใช้แทนการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ ค่าที่พักโรงแรม ค่าเดินทาง ค่าอาหาร และอื่น ๆ ได้ ตามร้านค้า สถานที่ให้บริการ หรือสำนักงานที่มีเครื่องหมายบัตรเครดิตนั้น ๆ ติดอยู่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยร้านค้าผู้รับบัตรเหล่านั้นจะกรอกแบบฟอร์มหลักฐานการขาย ซึ่งเป็นแบบฟอร์มมาตรฐานที่ทางบริษัทหรือธนาคารตัวแทนกำหนดไว้ แล้วให้ผู้ถือบัตรเซ็นชื่อกำกับให้ตรงกับในบัตร เครดิตของแต่ละบุคคล แล้วจึงจะส่งหลักฐานให้ทางผู้ออกบัตรเรียกเก็บ เงินจากผู้ถือบัตรในภายหลัง

2. การนำบัตรเครดิตไปใช้แทนการชำระเงินสดหรือเบิกเงินสด ผู้ถือบัตรสามารถใช้ได้ในวง เงินที่บริษัทหรือธนาคารตัวแทนกำหนดไว้ ถ้าเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ นั้น ร้านค้าสมาชิกต้องขออนุมัติวงเงิน (Authorization) ไปยังบริษัทหรือธนาคารตัวแทนก่อน

3. ในกรณีที่ผู้ถือบัตรมีความประสงค์จะนำบัตรเครดิต ไปใช้ในต่างประเทศ ผู้ถือบัตรจะต้องขออนุญาตวงเงินที่จะนำไปใช้คือ ธพท. โดยแจ้งความจำนงผ่านธนาคารตัวแทน และเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ผู้ถือบัตรจะนำบัตรไปใช้ในต่างประเทศได้ในจำนวนเงิน ไม่เกินกว่าวงเงินที่ ธพท. ได้อนุมัติแล้วเท่านั้น

4. ในกรณีที่มีการคืนสินค้าหรือยกเลิกการใช้บริการ หรือปรับปรุงราคาสินค้าหรือบริการซึ่งใช้บัตรเครดิตแทนการชำระ เงิน ผู้ถือบัตรอาจไม่ได้รับการชด ใช้ราคาคืนเป็นเงินสด แต่ร้านค้าหรือสถานบริการจะจัดทำเอกสารที่เป็นหลักฐาน ในการเครดิตบัญชีคืนให้ เรียกว่า Credit Voucher ลงนามโดยผู้แทนของร้านค้าหรือสถานบริการนั้น

5. ผู้ถือบัตร จะได้รับสำเนาเอกสารที่เป็นหลักฐานการใช้บัตรทุกครั้งที่มีการใช้บัตรเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานตรวจสอบตอนถูกเรียกชำระหรือถูกหักบัญชี

6. บัตรเครดิต เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทหรือธนาคารตัวแทนผู้ออกบัตร ซึ่งสามารถเรียกคืนหรือยกเลิกการใช้เมื่อใดก็ได้เมื่อมีเหตุอันควร

7. ผู้ถือบัตรเครดิต จะมอบหรือโอนให้ผู้อื่นใช้บัตรนั้นแทนคนไม่ได้ ถ้าหากมีผู้อื่นที่ไม่ใช่เจ้าของบัตรนำบัตรเครดิตนั้นไปใช้ ไม่ว่าจะ เป็นด้วยเหตุผลใด ซึ่งอาจกระทำโดยทุจริต ปลอมลายเซ็น หรือด้วยวิธีการใด ๆ ทำให้เกิดการหลงเชื่อ ยอมรับบัตรเครดิตแทนการชำระเงินสด หรือยอมให้ถอนเงินสดไป ผู้ถือบัตรเครดิตนั้นสมควรต้องชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนแก่บริษัทหรือธนาคารตัวแทน

8. ผู้ถือบัตรเครดิต จะต้องเก็บรักษามบัตรของคนที่สูญหายหรือตกอยู่ในมือผู้อื่น ถ้าหากเกิดกรณีสูญหาย ผู้ถือบัตรจะต้องรีบแจ้งให้บริษัทหรือธนาคารตัวแทนทราบทันทีเพื่อทางบริษัทหรือธนาคารตัวแทน จะได้ทำการยกเลิกบัตรเครดิตนั้น และแจ้งการสูญหายของบัตรฉบับนั้นให้ผู้รับบัตรหรือร้านค้าสมาชิกทราบทั่วกัน เป็นการป้องกันมิให้ผู้มีเจตนาทุจริตนำบัตรนั้นไปใช้จ่ายต่อ ๆ ไป

9. ผู้ถือบัตรเครดิต สามารถนำบัตรไปใช้ได้จนถึงวันที่บัตรหมดอายุเท่านั้นตามที่บริษัทหรือธนาคารตัวแทนกำหนดไว้บนด้านหน้าของบัตร

10. ผู้ถือบัตรต้องส่งบัตรเครดิตฉบับนั้นคืนให้แก่บริษัทหรือธนาคารตัวแทนทันทีหลังวันหมดอายุ รวมถึงกรณีที่บริษัทหรือธนาคารตัวแทนแจ้งยกเลิกการใช้บัตรหรือเรียกบัตรคืนด้วย

ถ้าหากมีการนำบัตรที่แจ้งยกเลิกการใช้แล้ว หรือแจ้งหาย ไปยื่นกับร้านค้าผู้รับบัตรไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ผู้ถือบัตรต้องยอมให้ร้านค้ายึดบัตร เพื่อส่งคืนให้แก่บริษัทหรือธนาคารตัวแทนผู้ออกบัตรทันที

กรณีบัตรหายหรือถูกขโมย

กรณีบัตรหายหรือถูกขโมย ผู้ถือบัตรจะต้องแจ้งความที่สถานีตำรวจในท้องที่เกิดเหตุ พร้อมทั้งคัดสำเนาแจ้งความมายอบให้บริษัทหรือธนาคารตัวแทนผู้ออกบัตรทราบทันที เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อทางบริษัทหรือธนาคารตัวแทนจะได้แจ้งไปยังสำนักงานใหญ่หรือศูนย์กลางผู้ออกบัตรทราบ ทางศูนย์กลางผู้ออกบัตรจะ เป็นผู้จัดทำใบแจ้งอายัดบัตรเครดิต (Warning Notice หรือ Hot Card List)

ใบแจ้งอายัดบัตรเครดิตอาจจัดพิมพ์เป็น เอกสารหรืออาจถ่ายลงในแผ่นฟิล์ม แล้วจัดส่งไปที่ตัวแทนต่าง ๆ ทั่วโลก หรืออาจแจ้งไปยังตัวแทนโดยทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตัวแทนเหล่านั้นจะได้แจ้งให้ร้านค้าสมาชิกทราบทั่วกันว่า หมายเลขบัตรเครดิตที่ปรากฏอยู่ในใบแจ้งอายัดบัตรเครดิต เหล่านี้รับไม่ได้ เพราะ เป็นบัตรที่หายหรือถูกขโมย

ค่าใช้จ่ายในการออกหนังสือเวียนแจ้งอายัดบัตรเครดิตนี้ ผู้ออกบัตรจะเป็น ผู้รับผิดชอบ หากในช่วงนี้มีผู้นำบัตรเครดิตไปใช้โดยเจตนาทุจริต ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นผู้ออกบัตรหรือผู้ถือบัตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อาจต้องเป็นผู้รับผิดชอบทั้งจำนวน หรืออาจรับผิดชอบร่วมกันก็ได้แล้วแต่ข้อตกลงระหว่างกัน การรับผิดชอบร่วมกันอาจกำหนดให้ผู้ถือบัตรรับผิดชอบเฉพาะค่าใช้จ่ายในช่วงเวลาตั้งแต่วันที่บัตรหายจนถึงวันที่มีการอายัดบัตรไว้เรียบร้อยแล้ว หรืออาจกำหนดเป็นตัว เลขตายตัวว่าให้ผู้ถือบัตรรับผิดชอบไม่เกิน 1,000 บาท เช่นนี้ เป็นต้น ซึ่งแล้วแต่นโยบายของธุรกิจบัตรเครดิตแต่ละแห่ง

ใบแจ้งอายัดบัตรเครดิตที่ทางศูนย์กลางผู้ออกบัตรจัดทำนั้นอาจแบ่งเป็นอาณาเขต (Zone หรือ Region) เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบของบริษัท ธนาคารตัวแทน หรือแม้กระทั่งร้านค้าสมาชิก บัตรที่หายหรือถูกขโมยในประเทศไทยจะจัดเป็น เขตตามสภาพทางภูมิศาสตร์ ดังตัวอย่างของ MASTER CARD :

Region 6 - Canada

7 - South and Central America, the Caribbean and Mexico

8 - Asia (South of Russia and the Pacific area (West of Hawaii)

9 - Europe, Africa, and the Middle East

ทางศูนย์กลางผู้ออกบัตรจะตั้งรางวัลให้สำหรับผู้ที่สามารถยึดบัตรที่มีหมายเลขในใบแจ้ง
อาชญาบัตรเครดิตเหล่านี้ได้ เพื่อเป็นการชักจูงให้ผู้พบเห็นบัตรเหล่านี้ จะโดยเจตนาหรือไม่
ก็ตาม นำส่งผู้ออกบัตรเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมทางบัญชีผู้ออกบัตร และเป็นการป้องกันการ
การนำบัตรเครดิตนั้นไปใช้ในทางทุจริต

ระบบศูนย์บันทึกการแจ้งหาย (Credit Authorization System หรือ
CAS) เป็นระบบที่ช่วยป้องกันมิให้ผู้ขโมยหรือเก็บบัตรเครดิตนำบัตรนั้นไปใช้หรือไปขึ้นเงิน
สดได้ ตัวอย่างของ American Express ได้จัดตั้งศูนย์นี้ขึ้นที่เมืองฟินิกซ์ มลรัฐอริโซนา
ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นศูนย์ที่มีระบบโทรคมนาคมที่ทันสมัย มีการติดตั้งโทรศัพท์สายพิเศษ
ไปยังสำนักงาน AMEX ต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งสามารถติดต่อกันได้ด้วยเวลาอันรวดเร็วตลอด
24 ชั่วโมงโดยไม่มีวันหยุด หากมีลูกค้ามาแจ้งหาย บริษัทตัวแทนจะรายงานให้ AMEX ทราบ
และ CAS จะบันทึกหมายเลขบัตรที่มีการแจ้งหายทันที ดังนั้นผู้ขายหรือร้านค้าจึงสามารถ
ตรวจสอบได้ว่า บัตรเครดิตที่ผู้ออกบัตรนำมาใช้นี้ได้มีการแจ้งหายหรือถูกขโมยมาหรือไม่

หากผู้ออกบัตรต้องการให้ผู้ออกบัตรทำการออกบัตรเครดิตให้ใหม่แทนบัตรที่
หายหรือที่ถูกขโมย ก็ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจว่าสมควรจะออกบัตรให้ใหม่แทนใบเก่า
หรือไม่ แต่ผู้ออกบัตรส่วนใหญ่มักจะทำการออกบัตรใหม่ให้ทันที ถือเป็นบริการที่ดึงดูดลูกค้า
ได้ประการหนึ่ง

การสิ้นสุดอายุของบัตรเครดิต

บัตรเครดิตทั่วไปจะมีอายุ 1 ปี โดยนับจากเดือนที่เริ่มออกบัตร แต่บาง
กิจการอาจถือวันสิ้นปีเป็นวันบัตรหมดอายุพร้อมกันหมดก็ได้ แต่การทำเช่นนั้นมิผลให้มี
ปริมาณงานมากในตอนสิ้นปี จึงไม่เป็นที่นิยมนัก

โดยทั่วไปอายุของบัตรจะสิ้นสุดในการติดต่อไปนี้ คือ

1. เมื่อสิ้นสุดคาม เดือนปีที่ระบุไว้ในบัตร
2. เมื่อเจ้าของบัญชีถึงแก่กรรม

3. เมื่อบริษัทหรือธนาคารผู้ออกบัตรยก เลิกบัตร เครดิตฉบับนั้น
4. เมื่อผู้ถือบัตรแสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรว่าไม่ประสงค์จะใช้บัตร เครดิตนั้นต่อไป
5. เมื่อผู้ถือบัตรไม่ปฏิบัติตามระเบียบของธนาคารแห่งประเทศไทยใน เรื่อง การนำบัตร เครดิตไปใช้ยังต่างประเทศ
6. ในกรณีที่ผู้ถือบัตร เป็นพนักงานบริษัทหรือธนาคารผู้ออกบัตร เมื่อผู้ถือบัตรพ้น สภาพการ เป็นพนักงานของบริษัทหรือธนาคารผู้ออกบัตร จะต้องส่งคืนบัตรให้ผู้ถือบัตรทันที เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจเป็นราย ๆ ไป

บัตรที่หมดอายุตามข้อ 1 หรือ 4 คือหมดอายุตาม เดือนปีที่ระบุไว้ในบัตรหรือผู้ถือ บัตรที่เคยแสดงความจำนง เป็นลายลักษณ์อักษรว่าไม่ประสงค์จะใช้บัตร เครดิตนั้นกลับ เปลี่ยน ความตั้งใจขอสมัครเป็นผู้ถือบัตรอีกนั้น บริษัทหรือธนาคารผู้ออกบัตรจะพิจารณาต่ออายุบัตร ให้ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องผ่านการพิจารณาประวัติการใช้บัตรในรอบปีที่ผ่านมา ตรวจสอบฐานะ และคุณสมบัติปัจจุบันของผู้ถือบัตรว่าไม่ เปลี่ยนแปลง หรือ เป็นที่น่าพอใจ แต่ในกรณีที่ยังใด อย่างหนึ่ง เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ก็อาจไม่ได้รับการอนุมัติให้ต่ออายุบัตรอีก

นอกเหนือจาก 1 และ 4 แล้ว ส่วนใหญ่บริษัทหรือธนาคารผู้ออกบัตรมักจะไม่ รับพิจารณาต่ออายุบัตรให้

ประเภทของธุรกิจบัตร เครดิต

1. ตำแหน่งงานในรูปบริษัท เช่น DINERS CLUB (THAILAND) LTD., AMERICAN EXPRESS (THAILAND) LTD. เป็นต้น บริษัทผู้ออกบัตรจะเป็นผู้แต่งตั้ง ตัวแทนขึ้นในแต่ละประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อผลทางด้าน การ ตลาด ตัวแทนที่ได้รับแต่งตั้งแต่ละแห่งจะทำหน้าที่เป็นตัวกลาง คอยติดต่อระหว่างผู้ออก บัตรและผู้ถือบัตร หรือบริษัทผู้ออกบัตรอาจมา เปิดสำนักงานขึ้นดำเนินการออกบัตรเองใน ประเทศต่าง ๆ ก็ได้ แต่การดำเนินงานในรูปบริษัทนี้มีข้อจำกัดทางด้านสาขาในแต่ละ

ประเทศ คือจะไม่มีสาขามากเหมือนธนาคารพาณิชย์ทั่ว ๆ ไป

2. ดำเนินงานโดยผ่านธนาคาร การดำเนินงานในลักษณะนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

2.1 ธนาคารสมาชิกโดยสมบูรณ์ (The Bank Card Centers หรือ Issuing Bank Card Center) คือ ธนาคารที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกจะรับผิดชอบทั้งด้านการออกบัตร ด้านการตลาด และการเข้าบัญชีร้านค้า พร้อมตัดบัญชีผู้ถือบัตร เช่น ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารไทยพาณิชย์ ออกและรับบัตร VISA & MASTER CARD เป็นต้น

2.2 ธนาคารสมาชิกไม่สมบูรณ์ (The Non Bank Card Centers, Authorized Agent หรือ Representative Office) ธนาคารที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกจะไม่มีหน้าที่ออกบัตร แต่จะรับผิดชอบด้านการเข้าบัญชีให้ร้านค้า และดำเนินงานด้านการตลาดเท่านั้น เช่น ธนาคารแห่งอเมริกา สาขากรุงเทพฯ ซึ่งดำเนินการรับบัตร VISA & MASTER CARD เป็นต้น

ส่วนใหญ่ธนาคารต่าง ๆ มักจะเลือกสมัครเข้าเป็นสมาชิกบัตรเครดิตเครดิตที่เป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดต้นทุนทางการตลาด ด้านการดำเนินงาน และด้านการประชาสัมพันธ์ มากกว่าการที่จะออกบัตรในนามของกิจการตนเอง เพราะต้นทุนการดำเนินงานของธุรกิจบัตรเครดิตเครดิตจะผันแปรไปตามจำนวนผู้ถือบัตรและพื้นที่ที่ครอบคลุมไปถึง การที่จะประสบความสำเร็จได้ จึงต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญอย่างมาก

ประเภทของผู้ถือบัตร

1. บุคคลธรรมดา หมายถึง ผู้ถือบัตรเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไป ซึ่งอาจเป็น พ่อค้า นักธุรกิจ ข้าราชการ หรือบุคคลใดก็ตามที่มีคุณสมบัติครบตามที่ผู้ออกบัตรกำหนดไว้ เงื่อนไขของผู้ถือบัตรบางแห่งจะยอมให้ผู้ถือบัตรเติมขอบัตรเสริม (Supplementary Card) ให้แก่สมาชิกในครอบครัวคนใดคนหนึ่งถึงกำหนดอายุ โดยผู้ถือบัตรเดิมนั้นจะเป็น

ผู้รับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อันเกิดขึ้นจากการใช้บัตร เครดิตของผู้ถือบัตรเสริมด้วย

2. นิติบุคคล หมายถึง ผู้ถือบัตรที่เป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วน องค์กร หรือหน่วยงานที่ผู้บริหารมีการเดินทางทั้งในและนอกประเทศอยู่เสมอ บริษัท ห้างหุ้นส่วน องค์กร หรือหน่วยงานเหล่านั้น มักจะยื่นขอบัตรเครดิตในนามนิติบุคคล ทั้งนี้ เพื่อยืดเวลาการจ่ายเงินทดลองเพื่อ เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่ารับรองของบริษัทล่วงหน้า จนกว่าเจ้าหน้าที่ของบริษัทจะใช้บัตร เครดิตแล้ว บริษัทจึงจะชำระเงินให้แก่ผู้ออกบัตรในเดือนถัดไป หรือ เมื่อถึงกำหนดชำระ เป็นการอำนวยความสะดวกต่อระบบบัญชีของบริษัท โดยที่เจ้าหน้าที่ผู้ใช้บัตรมิต้องเสียเวลารวบรวมหลักฐานการใช้จ่ายจากการเดินทางแต่ละครั้งกลับมาบริษัทเพื่อชำระบัญชีอีกด้วย และหากบริษัทใดต้องการเพิ่มผู้ใช้บัตรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของบริษัทมากขึ้น บริษัทก็สามารถทำได้โดยขอให้ผู้ออกบัตรออกบัตรเสริม (Supplementary Card) ให้เพิ่ม เดิมด้วย

ประโยชน์ที่ผู้ถือบัตรจะได้รับจากการใช้บัตร เครดิต

1. ผู้ถือบัตร ได้รับความสะดวกและปลอดภัย เนื่องจากไม่จำเป็นต้องพกเงินสดติดตัวไป เป็นจำนวนมากในการเดินทางไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ไม่จำเป็นต้องเตรียมเงินไว้สำหรับใช้จ่ายในวันหยุดธนาคาร สามารถซื้อของหรือใช้จ่ายต่าง ๆ ได้โดยอาศัยบัตรเครดิต เป็นสื่อกลาง

2. ผู้ถือบัตร ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมทางการเงิน (Financial Charge) ถ้าชำระ เงินตามยอดหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการใช้บัตร เครดิตในการซื้อสินค้าและจ่ายชำระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ภายในระยะเวลาที่ได้ตกลงไว้กับผู้ออกบัตร

3. ผู้ถือบัตร ได้รับประโยชน์จากช่วงเวลาที่ เป็น Grace Period ประมาณ 1-3 สัปดาห์ นับตั้งแต่วันที่ใช้บัตรจนถึงวันที่ถูกตัดบัญชี คือไม่ต้องเสียดอกเบี้ยในช่วงของขบวนการ เรียก เก็บ เงินหาก ใช้เงิน เกินจำนวน เงินที่มีอยู่ในบัญชี

4. ผู้ถือบัตร สามารถใช้บัตรเบิกเงินสดได้จากตัวแทนผู้ถือบัตรทุกแห่งทั่วโลก ภายในวงเงินที่ผู้ถือบัตรกำหนดไว้

5. ใช้เป็นหลักฐานแสดงตัว (Identification) ในโอกาสต่าง ๆ เช่น การเบิกเงินต่างสำนักงานของธนาคารเดียวกัน การเบิกเงินสด (Cash Advance)

6. มีหลักฐานแสดงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ใช้ไป และสามารถสรุปค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้จากใบเรียกเก็บเงินที่ผู้ถือบัตรส่งมา เรียกเก็บเงินแต่ละงวด

7. เมื่อเกิดบัตรหาย ถูกขโมย หรือชำรุด ผู้ถือบัตรจะได้รับบัตรใหม่ทดแทนใบเก่า

8. ได้รับความเชื่อถือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพราะผู้ถือบัตรสมควรเป็นบุคคลที่มีหลักฐานมั่นคง ผ่านการพิจารณาและยอมรับจากตัวแทนผู้ถือบัตรแล้ว

9. ถ้านำบัตร เคารดติดตามประเภทที่ผู้ถือบัตรกำหนดไว้ใน เงื่อนไขไปซื้อตั๋วเดินทางก็จะได้รับการประกันชีวิตและอุบัติเหตุพร้อมไปในตัว ในวงเงินที่กำหนด

ประโยชน์ที่ร้านค้าสมาชิกได้รับการยอมรับการใช้บัตร เคารด

1. ทำให้ยอดขายเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ เพราะผู้ซื้อไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินสดทันทีในการซื้อ ดังนั้นผู้ซื้อจึงมีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าจำนวนมากขึ้นและบ่อยครั้งขึ้น

2. ร้านค้าจะได้รับการ เคารด เข้าบัญชีทันทีที่นำ Sales Slip มาทำการเข้าบัญชีเงินฝากกับธนาคารตัวแทน โดยไม่ต้องรอเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรตามกระบวนการเรียกเก็บเงินของผู้ถือบัตร

3. กรณีที่ร้านค้าไม่มีบัญชีกับธนาคารตัวแทนหรือธนาคารที่ผู้ถือบัตรกำหนด ผู้ถือบัตรก็จะจัดทำเช็คจ่ายให้ร้านค้าทันที เพื่อนำไปเข้าบัญชีที่ธนาคารซึ่งร้านค้ามีบัญชีเงินฝากอยู่

4. ช่วยเพิ่มความปลอดภัยและลดภาระให้กับร้านค้า เพราะไม่ต้องเก็บรักษาเงินสดไว้เป็นจำนวนมาก ๆ

5. ช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มความมั่นใจให้กับร้านค้ามากกว่าการรับตราสารทางการเงินอื่น ๆ เพราะบัตรเครดิตตรวจสอบได้ง่ายและเชื่อถือได้มากกว่า

6. ช่วยให้ร้านค้ามีลูกค้าเป็นนักท่องเที่ยวมากขึ้น เพราะบัตรเครดิตเป็นบัตรระหว่างประเทศที่แพร่หลายมากในหมู่นักท่องเที่ยวเกือบทุกชาติ การเข้าเป็นร้านค้าสมาชิกรับบัตรเครดิตจะมีเครื่องหมายแสดงไว้หน้าร้าน ทำให้เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาติดต่อกับร้านค้านั้น ๆ

7. ได้รับการติดต่ออย่างใกล้ชิดจากธนาคาร เพราะจะต้องมีการให้บริการแก่ร้านค้าที่รับบัตรอยู่ทุกระยะ

8. ร้านค้าที่ได้เข้าเป็นสมาชิกผู้รับบัตรจะได้รับความเชื่อถือจากลูกค้ามากกว่า เพราะได้ผ่านการพิจารณาของผู้ออกบัตรที่เป็นตัวแทนบัตรเครดิตแล้วว่าเป็นร้านค้าหรือสถานบริการที่อยู่ในระดับมาตรฐานสากลที่เชื่อถือได้ทั้งในด้านคุณภาพและราคาของสินค้าหรือบริการนั้น

9. ร้านค้าจะได้รับการโฆษณาชื่อเสียงไปด้วยในตัว เพราะผู้ออกบัตรจะจัดทำหนังสือคู่มือแจกจ่ายให้กับผู้ถือบัตร ซึ่งเป็นหนังสือที่แสดงรายชื่อร้านค้าที่รับบัตร แสดงรายละเอียดประเภทสินค้า ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้

10. ช่วยให้ระบบเงินสดหมุนเวียนของร้านค้าเป็นไปด้วยความคล่องตัวมากขึ้น

ประโยชน์ของตัวแทนผู้ออกบัตร

1. มีรายได้จากการให้บริการ ได้แก่ ค่าสมาชิกเริ่มแรก (Entrance Fee) และค่าธรรมเนียมรายปี (Annual Fee) ซึ่งเรียกเก็บจากผู้ถือบัตร

2. ได้ค่าบริการที่เรียกเก็บจากร้านค้า เรียกอัตราส่วนลด (Discount Rate) ซึ่งคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จากยอดขายตาม Sales Slip ที่ร้านค้านำมาเข้าบัญชี เพื่อให้ช่วยเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรแทนตน ปกติจะอยู่ในช่วง 2-5%

3. กรณีที่เป็นธนาคารตัวแทนผู้ออกบัตร การให้บริการด้านบัตรเครดิตมีส่วนช่วยเพิ่มส่วนแบ่งตลาด คือเพิ่มเงินฝากให้ธนาคาร เป็นเครื่องมือในการหาเงินฝากจากลูกค้ารายใหม่ ๆ เพราะไม่ว่าผู้ถือบัตรหรือร้านค้าสมาชิก จะได้รับคำแนะนำให้มาเปิดบัญชีที่ธนาคารตัวแทนเพื่อความสะดวกในการติดต่อระหว่างกัน เสมอ

4. ได้รับดอกเบี้ยจากการใช้เงิน เกินวงเงินของผู้ถือบัตรในลักษณะเดียวกันกับดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

5. กรณีผู้ถือบัตรชาวต่างประเทศนำบัตรเครดิต เข้ามาใช้ในประเทศไทยหรือกรณีที่ผู้ถือบัตรชาวไทยที่นำบัตรไปใช้ยังต่างประเทศ มีการเรียกเก็บเงินข้ามประเทศ ธนาคารตัวแทนจะได้กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย